

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

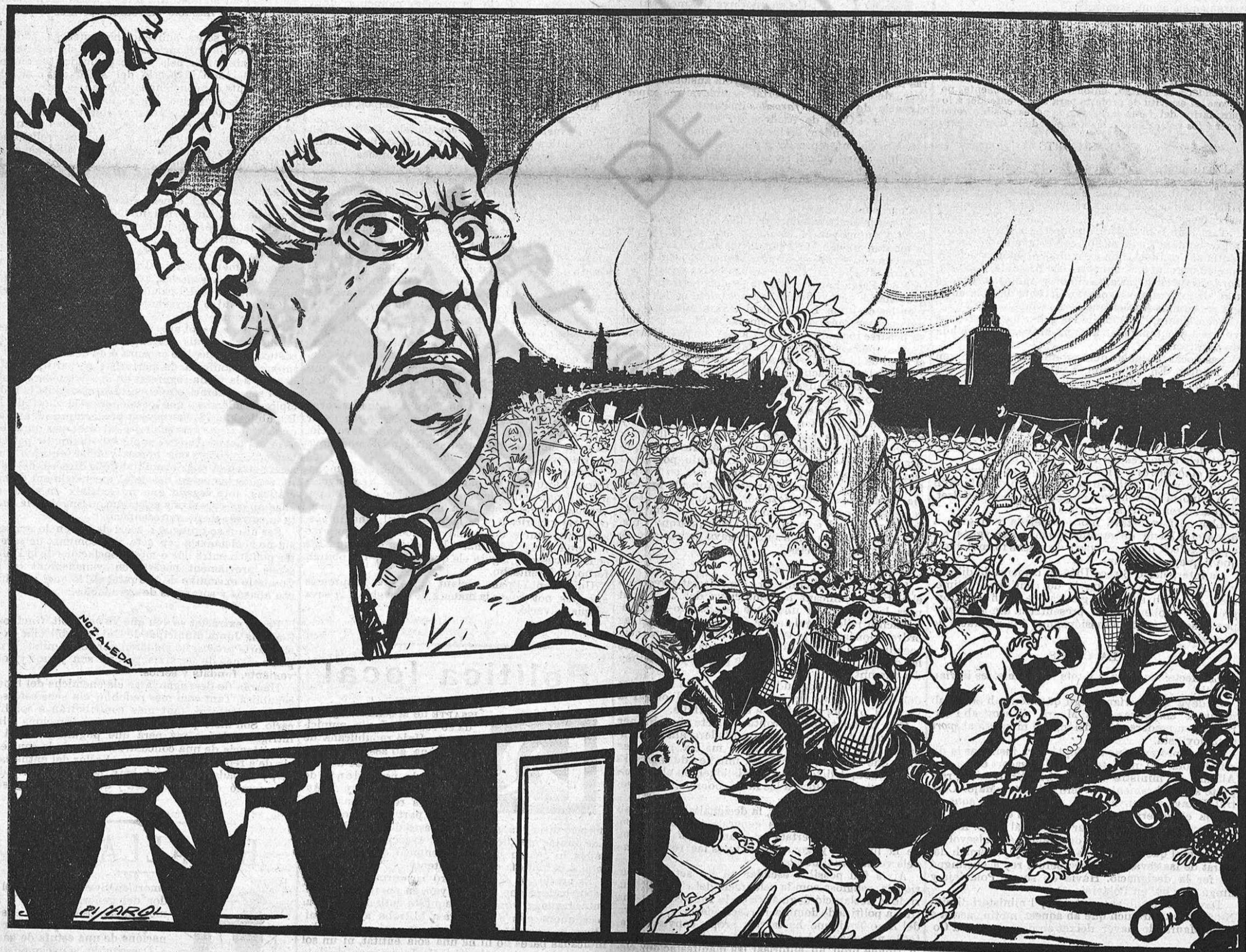
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

El sarau de Valencia

—¿Qué me 'n diu d' aixó, pare Nozaleda?

—¿Qué n' hi dich?... Que se 'm van passant las ganas d' anar á pendre possessió de la mitra.

DE DIJOUS A DIJOUS

SUCCESSOS DE VALENCIA

DIUMENGE, al celebrarse á Valencia la professió de l' Inmaculada, ocorregueren successos gravíssims. Els periódics catòlics y algunas fullas soltas revelavan l'esperit belicós de que se sentien animats els organitzadors de la professió, dirigint les més insensatas provocacions als republicans. El governador civil posà la forsa pública al servei dels catòlics, ab lo qual acabaren d'enlentornar-se.

La professió al sortir sigué rebuda ab grans xiulets, als que contestaren els catòlics ab crits de «Viva el Papa-Rey! Viva Nozaleda! Mori la Llibertat! Obriran la marxa infants y donas, que foren respectades pels republicans á pesar de la seva actitud provocativa. Pero quan aparesqueren els homes comensà la batessa, que s'anà generalitzant en tot el curs de la professió. Voleyan en l'aire els garrots y sortieren á reluir els revòlvers. Se foren disparos en gran y la forsa pública no quedà manca. Desdalt del campanar de la iglesia de Sant Martí, alguns catòlics disparaven á mansalva sobre la multitud. Se conta d'un capellà que, revestint els hàbits sacerdotals, empunyava un revòlver fent focs á tort y á dret.

Alguns dels sitis ahont la barreja sigué més forta quedaren sembrats de rosaris, escapularis y altres atributs.

El governador, no tenintre prou ab la policia y la guardia civil, demanà ajuda á l'autoritat militar, la qual feu sortir al carrer dos regiments de caballeria.

Resultaren de la refrega bastants ferits, alguns d'ells de suma gravetat y una gran cantitat de contusos. Se foren ademàs numeroses detencions.

Els republicans sostingueren el punt, á pesar de las cargas que hagueren de sufrir, y al final de la jornada's retiraren per grups als seus respectius cassinos, entonant himnes revolucionaris.

Un periòdic de la localitat resum ab les següents paraules els aconteixements:

«La jornada del domingo ha demostrado una vez más que si los republicanos de Valencia toleran el culto tranquilo de la religión católica es porque, consecuentemente con sus ideas progresivas, respetan toda creencia honradamente profesada; pero que cuando esa tolerancia se toma por debilidad y los reactionarios pretenden impunemente ofender á la libertad, entonces surge imponente, poderoso, el espíritu de protesta para hacer entender á los partidarios del feroz carlismo que no es posible retrotraer á los valencianos á los tiempos de la Inquisición.»

EN LAS CORTS

Els diputats per Valencia, Blasco Ibáñez y Rodríguez Soriano, en les sessions del dilluns y del dimarts, dirigiren al govern atacs formidables, fent caure sobre l' seu cap la plena responsabilitat de aquells successos.

Tant l' un com l' altre, amparats en el seu dret de representants de la nació, contestaven ab gran valentia al president, que en moltes ocasions tractà de interrompre's, y afrontaven els bramuls dels «alabarderos» de la majoria, excitats y rabiosos. Contra tots els interruptors trobaren accents de gran energetia y aceradas frases que feyan sanch.

Y en Maura, l' orador de las gallardías, disfressava l' seu acoquinament ab una altivés impregnada de desprecis.

Les pocas paraules que pronunciá promogueren un alborot. En Salmerón, vetllador de l'honor y l' bon nom dels diputats republicans, li exigí inmediatas explicacions. Y l' Amo Toni, pera sortir de la situació poch ayrosa en que s'havia collocat, hagué de confiar-se á la benevolència del President de la Càmara que donà per retiradas totes las expressions que haguessin pogut considerar-se ofensives á la dignitat dels membres del Parlament.

Els «alabarderos» de n' Maura preparavan un atropello contra en Rodrigo Soriano; pero en Salmerón y la minoria republicana, amparantlo en el seu dret, desbarataron aquella maquinació.

L' atmòsfera estava molt caldejada y l' govern destarat havia de aguantar, sense paraygues, tot aquell xafec de inventivas y de atacs formidables, que li queya al damunt.

La interpellació Blasco Ibáñez, comensada dilluns y prosseguida dimarts, havia de continuar el dimecres, quan ab sorpresa general se notificà al Congrés que l' govern havia presentat la dimissió, suspendentse per tant las sessions, fins á la resolució de la crisi.

LA CRISIS

En efecte: en Maura y tots els ministres havian dimitit.

Se deya que havian surgit qüestions ab el rey ab motiu d' empenyarsen en Maura, d' acord ab l' exponent, en moderar las aficions del monarca al *sport* automobilista.

Pero l' pretext que s' adoptà pera justificar la dimissió total del ministeri, fou el desacord entre don Alfonso y l' ministre de la Guerra, Sr. Linares, respecte al nombrament de jefe del Estat Major Central. Estava empenyat el rey en que ocupés aquesta plassa el general Polavieja, mentres el ministre de la Guerra la volia adjudicar al general Loño. Arribà l' ministre fins al extrem de acceptar á qualsevol altre general que no sigués en Polavieja, enemic declarat de las seves reformas; pero l' rey s' abstingué de fer la designació. Havía de ser en Polavieja y ningú més qu' en Polavieja.

Davant de semblant pretensió, l' ministeri dimítit. No falta monàrquic que ab aquest motiu, acusa á n' en Maura de haver deixat en descubierta la Corona.

Allà s' arrenglin ells ab ells. No es aquesta la primera vegada que s' engendran dificultats insolubles, fillas dels convencionismes que constitueixen la base del sistema monàrquic constitucional. «El rey

reyna y no goberna,» —diu el principi.— Y no obstant, á un rey que no goberna se li concedeix el mandat suprem del exèrcit, de la forsa pública nacional, qu' es l' última raho de tot gober.

Just es que l' s que sostenen aquest sistema recullen els fruys de las seves contradiccions.

La crisis té en els actuals moments una gravetat extraordinaria. En Maura deixa la seva obra mal embastada y en perill de desquiciar-se per complir. La mateixa concentració conservadora probablement se desfarà en mil trossos, una vegada l' aglutinant del poder perdi las seves propietats enganxadias.

De moment no queda més solució que un govern interí, un ministeri de *quita y pon*, y sembla que s' ha pensat al efecte ab el general Azcárraga, que ja altres vegades ha servit per aquest joch. Pero adoptis la solució que s' vulgi, salta á la vista el desbastament de las agrupacions monàrquicas. Ni l' conservadors, ni l' liberals ofereixen cap garantia de solidits y consistència.

T' raho en Salmerón al afirmar que ha comensat la crisis del régimen.

Convé, donchs, que l' partit republicà s' prepare per tot lo que pugui sobrevenir. Las solucions republicanas son las úniques que poden treure del pantano de la reacció y de la decadència á la malaventurada Espanya. Obrim els brassos á tots els homes de bona voluntat, y siguém avants que tot y per damunt de tot bons patriotas.

PEP BULLANGA

Els fruys de una política

La política mauritana havia de donar els seus fruys. Qui sembra clericisme y mans plenes es natural que reculli desordres y conflictes amarats en sanch humana.

Un any portava l' Amo Toni d' empunyar el timó del govern baix la seva sola y única responsabilitat, y en un any se pot dir que no feu altra cosa que alentar als clericals y als reactionaris. Més que un governant á la moderna, imposat de las verdades necessitats de la nació espanyola ansiosa de progrés, de cultura y de llibertat, semblava una supervivència de aquells *favoritos* insensats dels ultims temps de la Casa de Austria, qu' empentavan á la nació per la pendent de la més espantosa decadència. Més que un representant de las aspiracions del país liberal y ilustrat, semblava l' intèpretre incondicional dels deliris reactionaris dels Congressos catòlics, en els quals s' hi ha reconcentrat la flor y nata dels elements que avants constitueixen la forsa del carlisme.

El carlisme batallador s' ha fet ara intrigant. En lloch d' empunyar el trabuch y exposar la pell per la muntanya, com feya en altres temps, ha trobat més cómodo y regalat utilitzar la mònita jesuítica, y á favor d' ella introduhirse á mansalva en la fortalesa del Estat, apoderantse de tots els ressorts de la governació, per influir poderosament en las lleys y en las costums. L' Amo Toni s' va prestar á ser el seu auxiliar més actiu y complaçent. L' Amo Toni va posar-se incondicionalment al seu servei. L' Amo Toni no pensava més qu' en afavorirlos y aplanarlos el camí de la més absoluta preponderància.

Tots els seus actes de governant no reconeixen altre objecte manifest que apoyarlos y apoyarse ab ells. El nombrament del antípatic Nozaleda per l' arquebisbat de Valencia sigué la seva primera hasnanya ab la que feu gala de la seva arrogància y posà á prova la paciència dels elements lliberals y progressius. Veritat es que pogué firmar el nombrament, sense haver pogut ferlo efectiu, portant al seu protegit á la terra de les *xufas*; pero no fou per falta de ganas, sino per un resto de forsa prudència. Volia que á n' en Nozaleda, passant temps, se li refredés la sopa; pero l' foix estava cada dia més encès, y tenia d' estarhi forzosament, perquè l' mateix Amo Toni era qui s' encarregava de ventilar ab les seves imprudències.

Imprudència soberana era el projectat arreglo ab el Vaticà modificant las condicions del Concordat per legalizar baix una base de absurd y antipatriòtic privilegi l' existència á Espanya de totes las órdes monàstiques presents y futures. Imprudència recullir ab las propias mans tots els paràssits que les demés nacions, ansiosas de progrés, se treuen del damunt.

No era menos imprudent atentar á la inmunitat dels representants del país, per acabar d' ofegar la veu de l' opinió, enemiga de tanta perfidia.

Com ho era també aprofitar l' efecte produxit per un atentat terrorista, quals verdaders autors no s' han arribat á descubrir y que lo mateix poden ser rojos que blancks, pera dictar una llei de repressió que inventa delictes que no existeixen en el Còdich y que pot donar lloch á las més abominables perseuccions.

Com ho era, finalment, la desigualtat irritant ab que s' aplicaven las lleys generals del país, conceintse totas las llibertats precisament als enemics de la llibertat, y guardantse totes las restriccions pels verdaders lliberals.

Aixís fou possible escudar en un acte de apariència religiosa com la celebració del cinquantenari de la declaració dogmàtica de la Inmaculada, una trama política de dominació reactionaria, y l' govern del Amo Toni que hasta per propia conveniència, tot lo més hauria hagut de mantenir-se neutral, no tingué prou ab autorisar las manifestacions clericals, sino que, oficialment, á Madrid, anà a rendir-los vassallatge, adherintse en nom del Estat als actes dels enemics del progrés, dels partidaris de

la reacció y del obscurantisme, dels clericals emprenits.

Després de tot s' ha vist ben clar que tots son uns: que tots van pel mateix camí y perseguixen el mateix objecte: desnaturalizar á Espanya convertintla en un feudo de Roma: mantenir aquí l' últim foco de infeció ultramontana dintre d' Europa, desafiant las tendències progressivas que dominan avuy en tot lo mon civilitat.

Las manifestacions clericals realitzades per tot Espanya havien de tenir un desenllaç tràgic en la ciutat de Valencia.

En altres punts, com á Barcelona, foren toltes pel poble, y no certament perquè l' instant popular no comprendeu el seu alcans y l' seu verdader objecte, sino perquè l' esperit reflexiu es el que aquí prepondera.

Y aquest esperit formulava els següents raciocinis: «Els ultramontans al acudir al dret de manifestació pagan tribut á un dels nostres principis, de tal manera que lo que pugui guanyar ab el fet de manifestar-se, ho perdren en autoritat per combatre l' dret. Per altra part, el poble republicà de Barcelona l' s' ha demostrat cent vegades que l' s' ha venut sempre que li han presentat batalla, en l' únic terreno ahont els pobles lliures ventilan las seves diferencies: en els comicis. Perturbalos seria una falta de serenitat que refusarien en contra del poble republicà. Se dirà que ha perdut la fe en la seva potència. Els seus enemics no treurien part per presentar-lo com un poble incapacitat per desarollar las seves iniciatives al amparo de las institucions més lliures y progressivas. Y el poble de Barcelona està orgullo del gran adelant que ha alcançat la seva educació política.»

Se dirà sens dubte: «Y donchs per què aquest esperit reflexiu y s' que va preponderar á Barcelona, no s' manifesta de igual manera en la ciutat de Valencia?»

Aquesta ja es un' altra qüestió.

Valencia es una ciutat brava, ardenta, apassionada. Hi ha sempre en ella pilots de combustible propensos á inflamarse. Participan de aquest temperament lo mateix els de un bando que l' s' de l' altre, de igual manera l' s' catòlics que l' s' republicans.

Y succeix que aixís com aquí l' reactionaris guarden certa cautela durant la preparació y la realització del acte, l' s' reactionaris valencians se desbraguaten desde l' primera moments. Aquí realisen una manifestació ultramontana tapant la cara ab la màscara de la religiositat. Allí s' traquen la careta y s' mostren desde l' primera moments provocadors y insultants. Publicaren fulles de desafío y diqueren que anirian á la professió degudament proveïts de certs utensilis que si bé fan fum aquest fum no te res d' incens.

Més clar no podíen dir: —Veniu, guapos, que us esperem.

Y l' s' insultats, els provocats, els desafiatos van acudir-hi. La professió va convertir-se en una batalla.

Per tot arreu, en idèntiques circumstancies, hauria succehit lo mateix.

Però á qui atribuir la culpa de aquestes lamentables escenes? Indubtablement als insolents, als provocadors, á la pinxalla mística, que per tenir la protecció del govern y l' amparo de la forsa pública, ja s' figura que tot lo mon es seu, y que no hi ha ningú que ab ells pugui atrevirse. Perg incumbeix encare en major grau el govern qu' estant en el deber de conéixer l' estat d' excitació dels uns y dels altres, consentí que aquests realisés un acte que tenia més de profanació que de religiós, y que havia de acabar inevitablement ab l' efusió de sanch.

Lo ocorregut á Valencia es sols el preludi de lo que passarà per tot Espanya, si l' s' governs de la monarquía persisteixen en la seva política insensata; si continúan dedicantse á envalentonar als elements clericals. Cada vegada que aquests treguin els peus de rotllo, trobaran qu' l' s' cridarà á l' ordre. Si no ho fa l' govern, ho farà l' poble.

Trista missió la del Amo Toni! Ab totas las seves gallardías, ab totes las seves promeses de regenerar á Espanya y fer desde dalt una verdadera revolució, va estar incubant els horrors africans de una nova guerra civil de caràcter religiós.

Encare que á lo millor del seu embràs, el mons tru mallorquí s' ha hagut de retirar vergonyosament, renunciant á fer mes desgracias, queda empedrada l' atmòsfera de la nació de ferments reactionaris y clericals, y es ja molt difícil, sino impossible, que dintre del règim vigent, pugui pararse l' impuls que s' ha donat á la política imperant. Els seus successors, siguin els que vulguin, no podrán fer-ho, ni intentarlo.

Unicament el país, apelant á las seves supremas energies, pot trobar la manera de provehir á la seva pròpia salvació.

P. K.

Política local

ISSAPTE de la setmana passada se reuní la Junta municipal de Unió republicana de Barcelona, ab assistència de alguns regidors y de un bon número de presidents de Juntas de districte y de Asociacions republicanes que forman part de aquella corporació directiva, segons las bases del Sr. Salmerón. Las Juntas de districte y las Asociacions republicanes hi tenen una representació qu' excedeix de molt á la majoria de les existents.

Es precís que s'apiguan així l' s' murmuradors y l' s' perturbadors que s' emprenen en posar en duple l' autoritat legal y moral de aquesta entitat directiva. Allí ahont ella s' congrega s' hi troba al partit militant en massa, tota vegada qu' en virtut de las indicades bases no hi ha una sola entitat, ni un sol organisme que no tingui en la Junta municipal la deguda representació.

**

Donchs bé: en la sessió del dissapte tots els acorts foren presos per unanimitat, després de una amplia y serena discussió.

Fou aprobada una proposició, en virtut de la qual se crea una Comissió de propaganda, de caràcter oficial del partit, á fi de regularizar la que dega fer-se, de una manera seria, en profit de la idea, y en evitació de certs abusos que s' podrien cometre. No per això afectarà poch ni molt aquest nou organisme á l' acció espontànea dels propagandistes que desitjin dedicar la seva paraula eloquènt al servei de la República.

Un' altra comissió, titulada d' instrucció, s' posarà en relació directa ab tots els centres republicans qu' hajen creat escoles, á fi de secundarlos y afavorirlos per tots els medis, moral y materialment.

Per últim s' acordà la designació de una ponència qu' estudihi la millor manera de lograr la intervenció popular en l' acció política de la Unió republicana. Un canvi de impressió donà lloch á que s' parlés del referendum popular republicà. Algunes de aquelles qüestions que poden suscitar diferències de criteri entre l' s' representants del partit en las corporacions públiques, serán sotmeses al vot directe dels corregidors, inscrits en el cens, acatantse l' fallo de la majoria.

Aixís s' evitaran discrepancias sempre sensibles y perturbadoras. Aixís no podrà dir-se mai, com se

pensada: A n' en Syvetón l' han assassinat els francmasons.

Y de aquesta miserable acusació se'n feya eco *La Veu de la Calumnia*, afeint que l' diputat se proposava fer revelacions molt graves, y que per evitarlo 'ls francmasons varen suprimirlo.

Pero la veritat s' ha obert camí molt prompte.

Y resulta de les averiguacions practicadas, que ningú havia entrat en el despaig de n' Syvetón, no obstant y lo qual estava obstruït el conducte de la xamaneja ab un periòdic del dia de la fetxa. ¿Qui podia haverlo introduït allí més que l' mateix Syvetón? Y acàs, al notar que s' asfixiava, no hauria pogut obrir els balcons y renovar l' ayre de la estancia?

«Donchs per què no va ferho? Senzillament per que tenia l' intent de suicidarse.

Y l' hipòtesis del seu suïcidi ha pres tota la consistència de la realitat, després de haverse descobert y posat en clar un horrible drama de família, que 'ls periòdics s' abstenen de detallar per afectar á l' honra de algunes individualitats afiliades preciament al bando nacionalista.

Així es com s' ha desvanescut la infame calumnia.

Encare que no era necessari, puig sab tothom que 'ls francmasons no tenen necessitat de apelar al crim pera reduir á l' impotencia als enemics de la llibertat.

¡Y encare dirán que l' desafío está prohibit pel Còdich!...

Aquí tenen á n' en Soriano y á n' en Sánchez Guerra, aquest últim sobre tot, que tot just acabat de sortir de un ministeri tingut per catòlic, se'n va á veure si pot rompre l' ànima al seu rival.

Y lo més bonich es que la policia 'ls vigilava per evitar el lance... Pero 'bona está la policia espanyola per vigilar!

L' encuentro va tenir efecte en un edifici del Estat: en el quartel de Carabanchel.

Es á dir, en un local abont no es possible entrarhi y ferhi certas coses si no ab la tolerància y la protecció de les autoritats militars que l' tenen al seu càrrec.

¡Y en Maura tan exigent ab tothom en materia de fer cumplir las lleys, aquesta vegada va fer l' orní, com si no hagués passat res!

Ab els militars may hi ha volgut res. Las espases punxan.

Ara mateix l' han despatxat de un *mete y saca*.

Un canvi.

El president de l' Audiencia de Barcelona, Sr. Viñal, ha sigut nombrat advocat fiscal del Suprem. Y l' Sr. Echevarría, advocat fiscal del Suprem, ha sigut nombrat president de l' Audiencia de Barcelona.

A pesar de aquesta contradansa de togas, no per això han sigut descuberts els autors del abominable atentat del carrer de Fernando.

En el Senat ha sigut ja aprobada la llei de repressió contra determinades idees... y algunas altres que sense determinar-se, en el moment que convin, qui pugui ser també tingudes per perniciose.

No s' han pogut descubrir als autors del atentat abominable del carrer de Fernando; pero en canvi s' ha descubiert una llei d' excepció que, segons qui la manejí, produuirà 'ls mateixos estragos que una bomba.

El general Linares, el que va entregar Santiago de Cuba als yankees, el que va posar fi á la dominació espanyola en l' últim territori de Amèrica, fou precisament el que sigueu enviat á Granada á representar al govern, en l' aniversari de la mort de dona Isabel la Catòlica.

¡Quin cap y qua més sarcàstich!

Una afirmació del Sr. Azcárate al combatre el pressupost de Gracia y Justicia:

«Se gastan 87 mil pessetas més en sous de la familia real qu' en administració de justicia.»

Aquest dato sols basta y sobra pera fer la pintura de un país completament desballastat.

Judici de 'n Salmerón sobre l' última crisis.

—Aquesta no es una crisis ministerial; es el principi de la crisis suprema del règimen.

Y ara no més ens cal afegir una cosa.

Qu' Espanya té una confiança absoluta en els diagnòstics del ilustre doctor republicà.

En les últimes eleccions italianas, per haver anat discordes els elements socialistas y 'ls republicans, que avants marxaven sempre units, han perdut un bon número de representacions en el Parlament. Després de tot, es molt natural: així com l' unió fa la forsa, la disgregació es causa inevitable de debilitat.

L' efecte que de moment s' ha conseguit, es que l' govern que orientava la seva política cap á la esquerra, mostra inclinacions á girarse cap á la dreta, atret en certa manera pel partit catòlic, que ab la venia del Papa, ha sortit per primera vegada del seu retrahiment.

Convé fixar-se en aquests síntomas. De un quant temps ensaí reinar corrents de armonia y bona intel·ligència entre l' Quirinal y l' Vaticà: el Papa no està lluny de acceptar la consignació que té senyalada per part del govern de Itàlia, ab tots els atrassos, que forman una bonica suma. A canvi de això renunciarà á les seves pretensions de restablir el poder temporal; pero reservantse el dret de influir directament en la política italiana, fomentant en el papa el virus clerical.

En aquest concepte la progressiva Italia podria arribar-se á convertir en una digna parella de la degenerada Espanya, cas de què 'ls elements avansats no formen un bloc ben compacte y 's resolguin si es precis á jugarse l' tot pel tot.

LLORET DE MAR, 6 de desembre

La societat del Pà de Sant Antoni, que ab el nom de benèfica y humanitaria funciona, composta de uns quantas famílies *judicantes*, fà una mena de caritats tan extravagants que val la pena de mencionarlas.

A una pobla dona, histèrica y paralitzada tot sovint las damas desocupades li fan alguna visita y lo primer que li pregunten es si ha pres l' Amo y avans de ferli caritat li obligan á pendrel.

A una altra dona partera, després de uns quants dies de situació critica, se li han presentat aquestas tunas Magdalenes, dihentih, que si el seu marit no s' dava de baixa del Centre Republicà, no podrían socorrerà.

Així practican el bé aquestes Damas del Pà de Sant Antoni.

CASSÀ DE LA SELVA, 11 de desembre

També en aquesta vila s' han celebrat festas y profesiòns, aparesques adornades algunas finestres propietat d' algunes dels nostres llançats y de altres titulats repùblicans, siguient aquests molt censurats.

Tot això està molt bé per vosté, senyor rector, pero també convindrà que en lloc de gaster tanta diners inútilment en perfums y aires del cel, ne dediqués algun per fer tallar les herbes y verdissas que poblen els cementiris civil y catòlic, especialment el primer, que á dir veritat mes propi es d' un poble africà que de una vila com la nostra. Entengui que, á pesar de que els que allí juenon no combregavan ab las seves idees, també son germanes seus, segons la doctrina que vosté predica.

SAN FELIU DE GUÍXOLS, 10 de desembre

També en aquesta industriosa ciutat els marians ens han volgut demostrar que creuen ab la *innoculació* de Maria, y ho prova la professió que 's celebra l' dijous en commemoració del cinquantenari del gran descobriment.

Seguin la professió algunes ratas de sagristia, algunes de las quals acarriyan el cirí ab verdadera devoció. La major part d' aquestas moscas de llançana son aquelles que, veystents desenganyades del mon, se donan en cos y ànima á la iglesia y á les capellans, sabedoras de que la primera tot ho acull, y 's altres com á sants varòns els hi introduceixen tantamount en son cos el *virus* espiritual, sense deixar res per vert.

Y mentres aquestes marians tot s' ho gasta en galas y lluminàries en veneració de una imatge de fusta, no senten que la miseria cundeixi en horradars llars de pobres obriers, ahont la gana y la tuberculosis estan causant moltes víctimas. Així entenen la religió aquests farzezeus modernes.

Hi veieren també lluhint á la professió l' ex-president del comitè d' Unió, aquell ché que temps enrera predicaba la *pureza y morilidad* del partit republicà en *cheneral y dels rechiders* en particular.

COPONS, 9 de desembre.

Nostre mossén Peret Barrigón, per sons duple de no anyadir un fracàs més á la llista dels molts rebutxos, ni tan sisquera intenta celebrar la tan cacarejada festa de la Inmaculada, lo qual prova las moltes simpatias de que gosse en aquesta població. Així es que 's limita á encarregar als veïns que, á hora determinada, adornessin las fatxades de las seves respectives cases, pero aquests escoltaren l' encarrèch com qui sent ploure. ¡Y qui ho dirá que aquest *patizambo* no's mereix una canongia? Per mi... que li dognuin!

SANTA PERPETUA DE MOGUDA, 3 de desembre

Segons se veu aquell ceba d' Arcalde sols servia de ninot, puig ha tingut la barra de dir que si havia negat als socis del Cassino el permís pera fer la serenata, fent guerra als republicans, era perque li aconsellava 'l seu secretari ó sigui 'l cacích ó president dels catòlics; de modo, que per donar gust als carcas feya tot lo que 'l cacích li manava ó aconsellava, puig foren moltes las arcalldades realitzades per ell durant els temps que empunya la vara, donant á comprender que no passava de ninot de mollas.

¡Quinas autoritats més desautorizadas!

CALELLA, 12 de desembre.

Ahir tingué efecte un meeting de propaganda republicana. Aquesta important població es presa fórta d' els del caciquisme que la malmena y del clericalisme que la desnaturalisa. Tant es així que per respects indeguts a cert elements que blasonen de catòlics y que forman part de les associacions obreras de resistència, no fou possible concedir á la Junta de Unió republicana, el local que aquestes posseixen, pera la celebració del meeting. Mes tant se val: l' acte tingué lloc en un es payós patí de un edifici que posseix el veterano del republicanisme callellenc, Sr. Forest. Un dia hermosíssim s' associà á la alegria dels bons republicans, qu' en número considerable, puig escedien de mil, se agruparen al peu de la tribuna, escoltant ab religiosa atenció y aplaudint ab calorós entusiasme 's concepcions y las frasses dels oradors. Srs. Julià, Cañellas, Massuet, Mayola, Juli y Casals y Roca y Roca.

Discursos hermosos foren tots els que 's pronunciaren, inspirats en els ideals de llibertat y de progrés, de amor a la patria y de carinyo entranyable á las classes treballadores, á las quals se recomanà que sortissin de la seva apatia, pera prestar el seu concurs decidit á l' acció republicana. La República necessita dels treballadors tant com els treballadors necessiten de la República. El partit republicà es l' únic que pot ampararlos en l' exercici dels seus drets y en el bon èxit de las seves legítimes reivindicacions.

Les ideas vertidas pels oradors, els irrebatibles arguments que formularen y 'ls exemples numerosos que aduhiren en apoyo de la seva tesis, produïren en la massa dels oyents un efecte extraordinari. Es de creure, doncs, que tots els que s'lançaren sentiments democràtics y tendències progressives, sacudiran la seva apatia, y desitzaran dissimilados perniciosos qu' res més condueixen que á assegurar el predomini caciquistà; l' imperi dels més enfaixats sobre 'ls més. Ab el desmoronament y la finalitat dels obriers, Calella tornarà á ser la joya republicana de la Costa, el baluard més ferm dels ideals republicans dintre del districte de Arenys de Mar.

Els oradors forasters quedaren sumament agrabits á las finas atencions de que siguieren objecte per part de la Junta de Unió republicana y demés corregionalistes de questa vila.

CAPELLADES, 13 de desembre

Perque 's veji si 'n té gran cosa de liberal el senyor Poch, el nostre segon arcalde, no cal dir altre cosa sinó que un dia de la setmana passada, ab motiu de trobar-se á la casa de la vila 'l President de la Cooperativa y referintse á la expulsió d' uns individus que havien pertenecut á dita Societat, acordada en reunión general li va dir: —Si jo fos primer arcalde ja serieu á la presó á horas d' ora. —¿No 's hi sembla que aquest llenguatje es meu propi d' un Torquemada ó d' un Carlos d' Espanya?

CAPSANES, 13 de Desembre.

L' ensotanat preparà una gran festassa para'l dia 8, dia en que las *filles de María* havien de lluhir 'l seu garbo y medallas, particularment en la professió.

Per aquest motiu se feu una recolecta á ff de poguer lograr la música per tocar á la professió.

Al entrar els músics al poble una comissió d' *llicas* esperaven, y al compass d' un jole yá pas-doble, pa-sajaren per alguns carrers.

Y acabada la professió, els músics foren llogats per fer ball al Cassino aquella nit. Tothom deia: —Las filles de María no hi aniran. ¿Que no? Jo crech que n' hi hagué alguna que ni sisquera va sopar... y aquí tenen al home enganyant y ab un gran disgust.

¡Que li sembla mossen Joan? ¿De que li serví posar aquella bandera blanca y blava en lo mes alt del campanar?

XUFLAS VALENCIANAS

¡Qué diu? ¡Que al ff la colla clerical,

font vessar la gallida dels abusos, ha trobat qui ha sabut pararli 'ls peus y obligarla á no moure més barullo?

¡Pobres madurs valencians! Lo qu' es aquesta vegada, s' han errat de mitjà a mitjà;

las canyas s' han tornat llançans.

Volgueren desafiar al poble, y 'l poble sense immutarse, va recullit altíu el guant que 'ls clericals li tiraren.

Portaven la roba bruta, pero ja està netejada; de segú 'ls han tret la pols per un grapat de menjaras.

La limpiesa es mitjà vida, d'u una famosa màxima: els lliberals valencians diumenge van fer dissipate.

* * *

Prenen per pantalla l' escut de la Verge, á l' una má 'l ciri y á l' altra 'l bastó, imireu els fanàtics com dels seus caus surten per corre á las filas de la professió!

Miren, una trepa per llops educada,

que del Evangelí no 'n practica re,

ab quin entusiasme aclama á Maria y rabiosa llenesa vivas á la fè...

¡A la fè, els hipòcritas!

¡Com si ja fossin bé prou coneiguts!

¡Com si no sabessin que 'l odi y la enveja son per ells las úniques clàssiques virtuts!...

Lliberals d' Espanya, vigileu les tretas d' aquests asquerosos cuchs de terra vils;

recordeu l' història de nostras desditzas...

Així es comencen las guerras civils!

* * *

Pels carrers de la hermosa ciutat del Turia

ja no s' hi veulen vellas xatas y estúpidas,

ni Lluïsos imberbes, d' un dot en busca,

ni beatos famèlics, ni verges místiques.

Pels carrers de València sols hi circulan uns temples que cridan:

—¿Qu' vol més xuflas?

* * *

¡Y pensar que al món hi ha pares que 'n' aquesta professió

hi deixan anar tan frescos els pobres fills del seu cor!

¡Y pensar que de la greca els innocents infantíns

no 'n poden treure altra cosa que un bon espant ó un mal cop!

La professó de la Puríssima

NOTAS VALENCIANAS

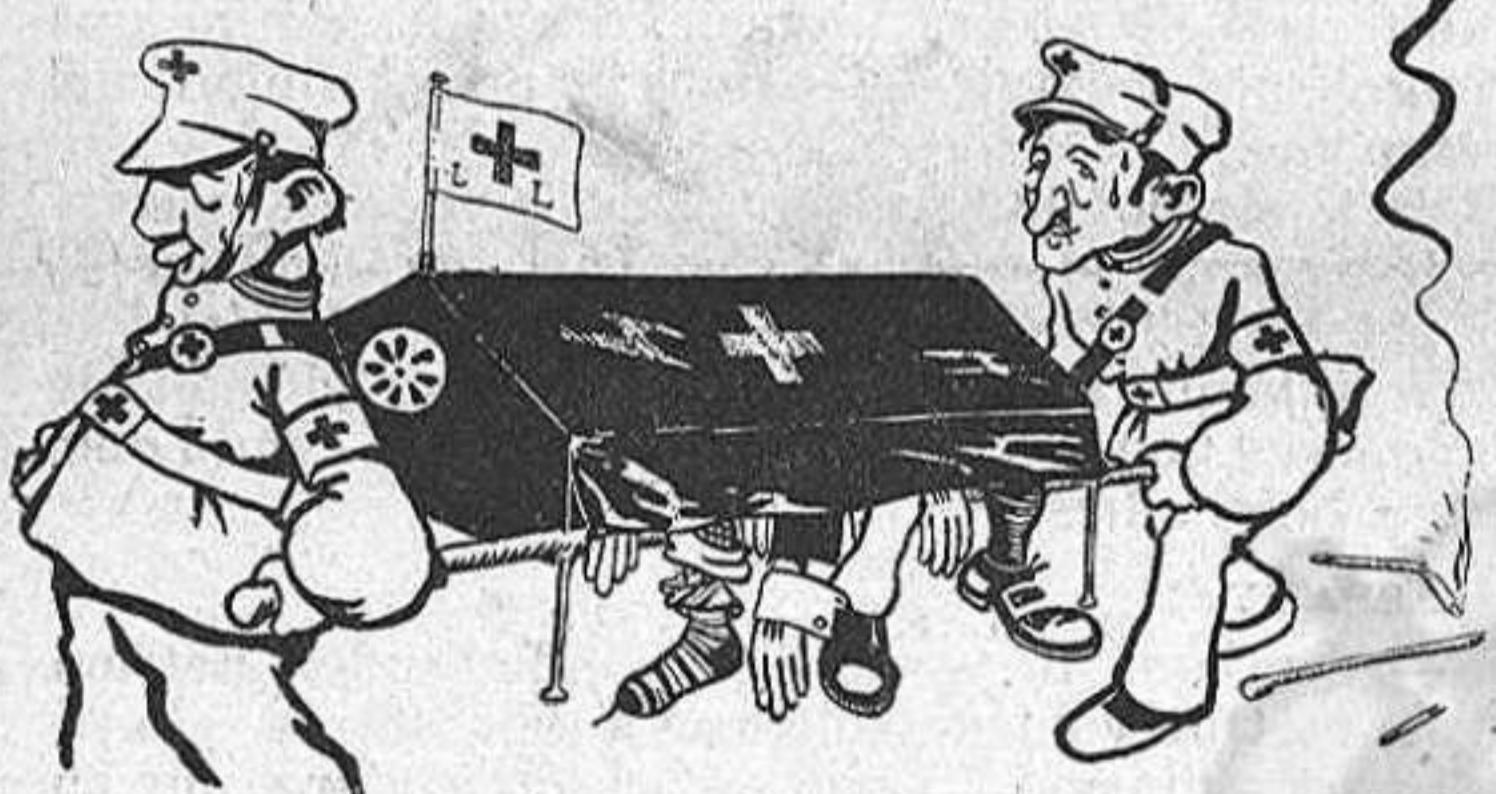
Catòlics d' infanteria.

La congregació dels ciris trencats.

Una hica de Maria que se'n torna á casa.

L'últim misteri.

Molta cara reverent,
molta pose y bonhomía...
Y jo se bé qu' aquell dia
deixavan... al cent per cent!

El remat no era una grey
altruista, en el bon sentit.
Aquell remat era l' crit:
Visca nostre Papa-Ray!

La vostra ossada vana,
insolent y arxi-raslera,
no matarà en cap manera
á l' Unió Republicana.

ANDRESITO

N Maura s' anyorava d' en Sánchez
Guerra. Hauria volgut tornarlo á
nombrar ministre y no sabia cómo
fers'ho.

Y si l' anyorava era senzillament
perque l' necessitava.

El necessitava en calitat d' escu-
pidera.

No més que per parlar l' salivassos d' en Rodriguez Soriano l' hauria tornat á nombrar ministre.

¡Qui ho havia de creure que l' Amo Toni sigüés de
aqueells homes que tenen cops amagats!

Ningú pensava en la crisis, y dimecres, á la tarda,
la crisis va surgir ab carácter fulminant.

Sempre ho havia cregut. Aquests ministres tenien
massa gènix y s' atipavan massa. Havían de morir
d' un atach de feridura.

Qui ha d' estar més cremat ab en Maura es el
marqués de Figueroa.

No feya encare una senmana que havia jurat el
cárrec, quan ja van obligar-lo á dimitir.

Jo al lloc d' ell, quan el sastre m' presentés la
factura del uniforme, li diria:

—Pòrtila á ca'n Maura: ell li pagará.

De l' última crisis se'n diu la crisis del automóvil.
Se conta que l' Amo Toni veia ab desagrado que
el rey s' hagués aficionat á aquesta classe de sport.

Va volerse interposar en el seu camí; pero l' automóvil va arrencar, y l' va partit pel mitjà.
De aquesta feta l' han portat á la Casa de Socorro, per veure si encare podrán aprofitar-lo.

Per més que diguin lo contrari, la campanya enèrgica y perseverant de la minoria republicana, influix de una manera decisiva en la sort dels ministris de la monarquia.

Els nostres diputats van fer impossible la vida del ministeri Villaverde García-Alix.

Una accusació formidable del senyor Azcárate va acabar ab la existència ministerial d' en Sánchez Guerra.

Y per aquest punt s' ha escorregut tota la mitja.
Be podem dirlo ab tota la boca: als ministres els nombra'l rey; pero la minoria republicana 'ls dimiteix.

***

Y això que 'ls nostres representants en Corts arriban escassament á las tres dotzenes.

Quan el país hi envihi l' número complet dels que poden anarhi, que s' aproximan ben bé á un centenar, no hi haurà govern possible dintre del actual règim.

Animémos, donchs: aixamplém la esfera de la Unió republicana: mantinguém sempre ben compacte 'l bloc de la Unió, y obrirém l' ampla via de la República.

Ab veu trista dava al ayre
las sevas exclamacions:
—Ara que Nadal s'acosta,
se m' acaben els turrons!

Un consell al Amo Toni.

—No va donar la hermilla á la Verge de la Mercé?
Donchs ala, qué espera? Dongui ara la casaca á la Inmaculada Concepció, que 's venera á la Catedral de Valencia.

—Qué diu? ¿Que fa massa fret?
No importa: vosté no es digne de passar á la història, sino en aquesta situació: sense casaca ni hermilla; en cos de camisa.

El dimecres, després d' haverse donat compte de la dimissió del ministeri, el Congrés va suspender la sessió.

Els diputats monàrquics van separar-se al crit de ¡Viva el Rey! contestat ab molta fredor.

Y els diputats republicans, al crit de ¡Viva la República! acudit amb gran entusiasme.

Un espectador de les tribunes, digué ab entusiasme: —L' últim va sempre á sobre!

El govern ha acordat que Espanya no prengui part oficialment en la Exposició de Lieja.

—¡Quina llástima!.. ¡Tantas cosas que podríam enviarhi!

Ab una no més el govern hi faria un gran paper.
—No saben quina?

L' hermilla del Amo Toni.

Els pescadors del Cabanyal (Valencia) van enviar un telegrama á n' en Blasco Ibáñez, felicitantlo per son discurs en el Congrés, y díhentli:

—Ja pot assegurar qu' en Nozaleda no vindrà aquí ni per terra ni per mar, perque si vingués el pescařan com als tiburons.

Aquest telegrama dona una idea del esperit que reina en aquella població. Davant del qual, no ho dumpté, el tiburón, per ser un peix que 's porta l' oli, sabrá lo que li vá y girarà quia.

A Burriana (Castelló) hi ha hagut un motí per consums. Y lo més extraordinari es que aquesta vengada 'l poble s' ha sortit ab la seva.

Pero ¿qué fa l' govern? —Es que se li han embusat els mausers?

Precisament se tracta de un impost en virtut del qual tot paga: el vi al entrar y la sanch del poble al sortir.

Diu un correspolson del Avi Brusi:

—Entre los liberales se nota estos días inusitado movimiento, comentándose con interés las entrevistas que han celebrado con S. M. el Rey y su augusta madre, el domingo el señor Montero Ríos, ayer el señor Moret y hoy por último el marqués de la Vega de Armijo.

Hola, hola.

Això val tant com dir que 'ls tres cap-pares han anat á Palacio á reforsar els seus sentiments democràtics, ensument el gall de Nadal.

Pero com que no 's cou per ells, s' haurán de contentar ab l' olor.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENÚLTIM NUMERO
1. SINONÍMIA.—Pinta.
2. TRENCA-CLOSCAS.—El coro dels Benplantats.
3. LOGOGRIFO NÚMERIC.—Tapicer.

Han endevinat totas ó part de les solucions del número anterior, els caballeres: Francisco Torné, Ramón Nozell y Ricastell, y Musclús.

ENDEVINALLES.

XARADA

—¿Que me 'l vols retorná ó no?
—De que te das heus, ximplet?
—¿que t' has tocat del bolet?
—Me las héch del mocadó
y deixá de fer la maula
que si te 'l vaig regular
fou ab l' intent de cobrar
ab aquell sí de la Paula.
—La Paula, donchs, m' encarrega
(jo 't trasmeto 'l seu parer)
que aquell mocadó per fer

—A la SUNDAY

—A la SUNDAY</